

Anbudsauktion 169

Angivna priser är minimipriser. Bud skall ha inkommit senast måndag den 15 juli 2013.

- 1 Exlibris för excellensen och riksmarskalken, greve Claes Adolf J:son Fleming (1771-1831), Lydinge, Uppland. Motiv: grevliga vapnet med serafimerordens kedja på uppfäst mantel. *Biblioteca Flemingiana*. Nyare tryck av träsnittsoriginalet - 25:-
- 2 Heraldiskt exlibris för Henrik Scherlag, utfört av Sven Sköld 1947 - 10:-
- 3 Exl för hovkamreraren Arvid Berghman (1897-1961). Teckning av Hans Lengweiler - 10:-
- 4 Exlibris för köpman Georg von Sneidern (1897-1970). Fröskog Dalsland, utfört av Hjalmar Eldh (1881-1953) - 10:-
- 5 Eget tecknat exl 1905 för konstnären och bokhistorikern Arthur Sjögren (1875-1951) - 10:-
- 6 Exlibris i träsnitt för fil dr Göran Björkman (1860-1923), Stockholm. Utfört av Sigge Bergström 1911 - 10:-
- 7 Exl för major Nils af Geijerstam (1871-1953), Sällinge. Utfört av Sten Djurberg 1930 - 15:-
- 8 Heraldiskt exlibris för tandläkaren Erik Otter (1897-), Stockholm. Tecknat 1934 av Hans Lengweiler (1892-1968) - 15:-
- 9 Eget tecknat exlibris för författaren, konstnären och diktaren John "Jönn" Liedholm, Falköping (1895-1974) - 10:-
- 10 Exlibris för tandläkaren Anders Otterland, Göteborg. Motiv: vikingabåt. Tecknat av Valter von Hertzfeldt 1956 - 10:-
- 11 20 olika svenska exlibris, b/ dito - 25:-, b) 25:-
- 12 35 olika utländska exl, b/ 5 olika finska exl, c/ 5 olika danska exl - 20:-, b) 10:-, c) 10:-
- 13 Praktfullt exlibris för hovrättsrådet Olof af Geijerstam (1872-1921), Stockholm. Litografi. Motiv: vapensköld med hjälm - 15:-
- 14 Vackert exlibris i stålgravyr av Max Mirovsky 1910 för greve, överhovstallmästaren Alfred Piper, Söfdeborg (1862-1910). Exlibriset framställt av makan Ebba vid makens död 1910. Motiv: slottet, vapensköld och överst en grevlig krona - 25:-
- 15 Heraldiskt exl från 1904 för godsägare Carl Reuterswärd (1842-1907), Klämestorp - 10:-
- 16 4 ex erotica för Lars Stolt; etsning av Juri Vlach, träsnitt av L Rusek och Dolatowski - 20:-
- 17 10 olika exl i många färger av Hannu Paalasmaa, Finland. Samtliga signerade - 25:-
- 18 Heraldiskt exlibris för kammarherre Hjalmar Reuter-crona, Djursholm (1880-1952) - 15:-
- 19 Heraldiskt exlibris för fil dr Carl-Erik af Geijerstam (1914-), Uppsala - 10:-
- 20 Praktfulla exlibris i etsning för Lars C Stolt med motiv av Leda och svanen. Konstnär: Vladimir Vereschagin, Ryssland, 1991. Nr 71/700, b/ dito etsning med samma motiv av Elena Antissanova, Litauen, 1994. Nr 50/100 - 50:-, b) 50:-

Anbud sändes till auktionskommissarie Johnny Hagberg, Prästgården, 531 94 Järpås, jarpas.pastorat@svenskakyrkan.se, tel 0510-910 16. Anbuden skall ha inkommit senast måndag den 15 juli 2013.

De angivna priserna är minimipriser. Anbudsgivaren skall ange det högsta pris han är villig att betala. Det innebär att auktionspriset blir näst högsta bud plus 10 %. Om högsta bud avgivits av fler än en gäller det först inkomna och slutpriset blir då detta bud. Köparen betalar porto och emballage. Av försäljningssumman tillfaller 20 % föreningen.

Johnny Hagberg,
auktionskommissarie

EXLIBRIS- CIRKULÄRET

Meddelanden från Svenska Exlibrisföreningen

SEF Cirkulär 2013:2

Löpnr 261

Årgång 68

ISSN 0282-4906

Exlibrisutställning på Grafiska muséet

Den som har vägarna förbi Helsingborg i sommar bör inte missa den lilla trevliga exlibrisutställning som Grafiska muséet på Fredriksdal visar fram till den 29 september (se www.grafiskamuseet.se och www.fredriksdal.se).

En annan exlibrisaktivitet i Skåne äger rum på biblioteket i Hässleholm den 23 oktober då "Bokens dag" anordnas. Då kommer bland annat ett antal exlibris att förevisas i montrar på biblioteket.

Inbjudan till utställningen på Grafiska muséet finns på sid 47.

Styrelse för Svenska Exlibrisföreningen

Ordförande och cirkulärredaktör

Olof Reichenberg,

tel 08-568 910 10, olle.reichenberg@danderyd.se

Ledamot, ansvarig för uppdatering av generalregistret

Magnus Bäckmark,

tel 08-756 37 90, magnus.baeckmark@swipnet.se

Ledamot, auktionskommissarie

Johnny Hagberg,

tel 0510-910 16, jarpas.pastorat@svenskakyrkan.se

Ledamot, skattmästare

Peter Odentun,

tel 070-731 63 52, peter.odentun@gmail.com

Ledamot, redaktör för årsboken och hemsidan

Vladimir A Sagerlund,

tel 08-742 60 61, sagerlund@telia.com

Ledamot, sekreterare

Micael Stehr,

tel 08-790 90 46, stehr@kth.se

Ledamot

Kristoffer Tamsons,

tel 0708-68 22 03, kristoffer.tamsons@halvarsson.se

Exlibriscirkuläret utges av Svenska Exlibrisföreningen, www.svenskaexlibrisforeningen.se.

Cirkulärredaktör är föreningens ordförande Olof Reichenberg, Kevingeringen 83, 6tr, 182 50 Danderyd, tel dagtid 08-568 910 10. Material till kommande cirkulär tas tacksamt emot, helst via e-post till olle.reichenberg@danderyd.se, eller till adressen ovan. Observera att i Cirkuläret reproducerade exlibris vanligtvis ej återges i originalstorlek.

Medlemskap löses genom inbetalning av 225 kr (35 €) till föreningens plusgiro 33 45 82 - 4. IBAN SE 54 9500 0099 6042 0334 5824. BIC-kod NDEASESS. Ange ordförandens adress.

EXLIBRIS

En utställning om och kring bokägarmärken

med ett urval av Kristen Rasmussens

personliga exlibris

20 april – 29 september 2013

Grafiska Museet

Fredriksdal Museer och Trädgårdar

Slutpriser - anbudsauktion 168

1) -	2) 13:-	3) 36:-	4) 25:-	5 a) 65:-	5 b) 55:-
6 a) 40:-	6 b) 62:-	6 c) 40:-	7) 25:-	8) 25:-	9) 35:-
10) 25:-	11) -	12) 45:-	13) 15:-	14) 10:-	15) 15:-
16) 61:-	17) 25:-	18 a) 40:-	18 b) 60:-	19) 70:-	20 a) 50:-
20 b) 50:-	20 c) 50:-	20 d) 50:-			

Johnny Hagberg, auktionskommissarie

Besök från vår amerikanska systerförening

Av Olof Reichenberg.

Veckan efter påsk hade jag och styrelseledamoten Magnus Bäckmark den stora förmånen att hemma hos tidigare ordföranden för Svenska Exlibrisföreningen Lars C Stolt få träffa en representant för vår amerikanska systerförening, The American Society of Bookplate Collectors and Designers. Över en god och trevlig middag hemma hos Lars och hans hustru Aino fick jag och Magnus möjlighet att bekanta oss med James P Keenan och den turkiska exlibriskonstnären Nurgül Arikan, som båda var på besök i Sverige.

Under vårt samtal kunde vi konstatera att de svenska och amerikanska exlibrisföreningarna står inför liknande utmaningar. Antalet medlemmar är begränsat och det är svårt att nyrekrytera. Samtidigt är intresset för exlibris stort och växande i andra delar av världen, till exempel i Kina och Ryssland. Även i Turkiet är intresset stort, berättade Nurgül Arikan.

James Keenan och den amerikanska föreningen har initierat ett samarbete med exlibrisföreningarna i Australien och Mexiko. Bland annat har man ett utbyte av artiklar som publiceras i respektive medlemstidningar. Vidare berättade James Keenan att den amerikanska exlibrisföreningen var relativt tidigt ute med närvaro på facebook.

Från vänster: Nurgül Arikan, James P Keenan, Olof Reichenberg, Lars C Stolt och Aino Stolt Törnqvist. Fotograf: Magnus Bäckmark.

Var trycker man lämpligen sitt exlibris?

En av de mest återkommande frågorna om exlibris som ställs till mig är om jag och Svenska Exlibrisföreningen har några tryckerier att rekommendera för tryckning av exlibris. Och visst är det en viktig fråga. För näst efter val av motiv och konstnär så är ju frågan om papperskvalitet högst central för att slutresultatet ska bli riktigt bra. Tryckeriet Be-Ma på Birger Jarlsgatan i Stockholm har genom åren varit ett populärt tryckeri då det gäller just exlibris. Men tryckeriet har tyvärr upphört.

Vid årsskiftet hörde Göran Stenberg av sig till föreningens sekreterare Micael Stehr och bad om tips på lämpliga tryckerier för exlibris. Micael frågade mig om jag hade något att rekommendera. Och det hade jag inte. Men några dagar senare var jag på besök hos Leonard Gustafssons välkända bokbinderi på Artillerigatan i Stockholm, och då passade jag på att fråga Carina Stockenberg om hon kunde rekommendera ett bra finpapperstryckeri. Hon föreslog genast Norrbacka tryckeri på Norrbackagatan 3 i Stockholm, precis vid Karlbergs pendeltägsstation, och att jag skulle prata med Thomas Asplund.

Detta tips vidarebefordrade jag till Göran Stenberg, som lät trycka sitt exlibris på Norrbacka tryckeri och blev mycket nöjd med resultatet. "Särskilt nöjd är jag med den papperskvalitet de tillhandhöll och att de förklarade etiketterna inte alls ser ut som något man skulle kunna tänka sig vore just förklarade", kommenterar Göran. (Du kan läsa mer om Görans exlibris i detta Cirkulär, sid 44).

Göran berättar också att han fått en trevlig kontakt med Dixia tryckeri i Solna. Där arbetar Björn, en av medarbetarna från gamla BeMa på Birger Jarlsgatan. Dixia ätar sig också exlibrisframställning.

Nu har jag alltså två professionella och kundorienterade tryckerier i Stockholm, lämpliga för t ex exlibris, att rekommendera. Om det finns någon i läsekretsen som har ytterligare tips tar jag tacksamt emot dem!

Olof Reichenberg
ordförande och cirkulärredaktör

Rapport från föreningens årsmöte

Av Olof Reichenberg.

Den 18 mars var en kylslagen och blåsig dag i Stockholm. Ett antal förväntansfulla medlemmar i Svenska Exlibrisföreningen hade samlats i Hagaringshus i Solna för att delta vid föreningens årsmöte och bese Hagströmerbiblioteket.

Kvällen startade med årsmötesförhandlingar. I närvaro av bland andra föreningens hedersledamot Lars C Stolt förklarade föreningens ordförande Olof Reichenberg årsmötet öppnat. Styrelsens verksamhetsberättelse godkändes liksom den ekonomiska redovisningen. Närvarande revisorn Lars-Bertil Posner redogjorde för revisionsberättelsen.

Till ordförande för föreningen omvaldes Olof Reichenberg och till styrelseledamöter omvaldes Magnus Bäckmark, Johnny Hagberg, Peter Odentun, Vladimir A Sagerlund, Micael Stehr och Kristoffer Tamsons. Till revisorer omvaldes Roger Hammarberg och Lars-Bertil Posner. Vidare konstaterade årsmötet att styrelsen fullgjort ett uppdrag från tidigare årsmöte om att sammanställa och distribuera en medlemsmatrikel.

En av de böcker som förevisades vid besöket har tillhört Gustaf Retzius (1842-1919). Retzius var en svensk läkare och professor som nominerades till Nobelpriset i fysiologi eller medicin inte mindre än 23 gånger. Han var även ledamot av Svenska Akademien 1901-1919.

När årsmötet avslutats vidtog så en visning av Hagströmerbiblioteket. Tomas Jansson, tillförordnad chef för biblioteket, och bibliotekarien Gertie Johansson svarade för en kunnig och mycket engagerad guidning genom biblioteket och berättade om dess tillkomst och samlingar.

Inte minst trevligt för oss exlibrister var att Tomas och Gertie valt ut ett antal böcker med exlibris som de förevisade. De berättade om ägarna av exlibrisen och i några fall om böckernas historia

Arbetet har utförts av Norrbacka tryckeri i Stockholm och vi valde ett elfbensfärgat papper med svag struktur och vattenmärkesliknande lodräta linjer. I trycket ville vi undvika för stark kontrast och fastnade för en grönaktig och lite smutsig färg. Detta skulle påminna om 1600-talets tidiga träsnitt. Måtten är 7 x 8 cm och etiketterna är självhäftande, vilket varit praktiskt och vällyckat vid monteringen. Effekten har på intet sätt blivit klistermärkesaktig.

Mitt exlibris skall uttrycka ett vetenskapligt intresse som tagit nästan 10 år av mitt liv i anspråk men viktigare än så också mina förhoppningar om livet efter döden. En mer sekulariserad släkting gjorde den drastiska tolkningen att bilden visar mig själv så att säga med alla tentaklerna ute. Även den analysen känns tilltalande då jag nu är engagerad i en utgåva av en gigantisk gustaviansk självbiografi i Kungliga bibliotekets ägo.

Vi behöver bli fler medlemmar i SEF!

Svenska Exlibrisföreningen har idag ca 130 medlemmar, inklusive ett antal utländska systerföreningar. Vi behöver bli fler. De bästa ambassadörerna för föreningen är förstås de egna medlemmarna! Säkert känner du flera personer som är intresserade av konst, personhistoria, bokhantverk eller heraldik och som skulle kunna vara intresserade av ett medlemskap i SEF. Berätta för dem vad de får ut av ett medlemskap i Svenska Exlibrisföreningen:

- Cirkuläret direkt hem i brevlådan, normalt fyra gånger per år
- möjlighet att delta vid intressanta föreningsmöten
- föreningens årsbok, som utkommer ungefär vart tredje år
- anbudsauktioner, vilka ger möjlighet att börja samla exlibris eller utöka befintlig samling
- fortlöpande information om uppdateringar av Generalregistret
- möjlighet till kontakt med andra exlibrister - samlare, konstnärer och intresserade i allmänhet samt med systerföreningar i utlandet

Allt detta till det facila priset av 225 kr (utanför Sverige € 35) per år! Så tala med vänner och bekanta, berätta för dem om föreningens verksamhet och värva dem som medlemmar! Medlemskap erhålles genom inbetalning av 225 kr till plusgirokonto 33 45 82 - 4 (Svenska Exlibrisföreningen).

Mitt exlibris

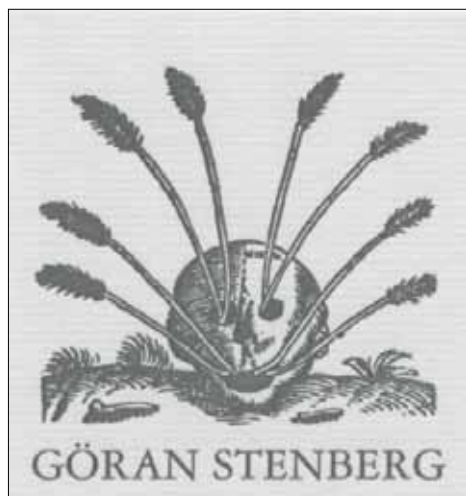
Av Göran Stenberg.

Mitt boksamlade har haft ett ganska typiskt förlopp där jag först köpt, sedan låtit binda in och slutligen kommit till den punkt då det blev dags för ett bokägarmärke. Fast sanningen är väl att när mästern Sven-Olof Nystedt på Leonard Gustafssons bokbinderi i Stockholm fått kanske helt ouppskurna böcker som legat och väntat på inbindning i 60–70 år, så har jag ofta redan läst dem i låneexemplar.

Valet av exlibrismotiv föll sig naturligt. I min forskning kring gamla likpredikningar och gravtal kom jag att fästa mig vid ett träsnitt med ett kranium som förekom i några av de allra tidigaste svenska likpredikningarna från 1600-talets början. Bilden hade en säregen tidlöshet och tycktes med sina maskar och spirande sädesax ge hopp och styrka även för en modern människa.

I min bok "Döden diktar", utgiven på Atlantis 1998, fick den pryda klotbandets frampärm men också chemisens framsida. Till baksidan valdes en 1700-talsputto som sitter på en girlandbehängd terrin och gräter lite affekterat. Bilderna var illustrativa och inte dekorativa, för de skulle visa genrens utveckling och förändringen av dödsuppfattningen från tidigt 1600-tal till sent 1700-tal.

I bokägarmärket ville jag att bilden och särskilt kraniet skulle vara i fokus. Bild var viktigare än text. Därför valde jag bort frasen "Exlibris". Men mitt namn skulle presenteras klart och tydligt. Egentligen tänkte jag det som ett slags fundament, fastän lite bräckligt. Typsnittet blev en klassisk garamond, som liknar de antikva typsnitten från början av 1600-talet.

Exlibris för Göran Stenberg.

Johann Carl Wilhelm Moehsens exlibris finns representerat i Hagströmerbibliotekets boksamling.

och hur de hamnat på just Hagströmerbiblioteket.

Biblioteket är formellt tillfälligt evakuerat från de permanenta lokalerna vid Karolinska Institutet, detta på grund av bygget av Nya Karolinska sjukhuset. Vi är nog många som hoppas att Hagaringshus ska bli ett nytt permanent hemvist för biblioteket. Det passar mycket bra att ha just denna verksamhet i detta vackra gamla hus.

När vi begav oss hemåt i snällblåsten kände vi nog alla att kvällen varit både lärorik och trevlig!

Besöket på Hagströmerbiblioteket var både lärorikt och trevligt! Från vänster: Lars-Bertil Posner, Peter Odentun, Vladimir A Sagerlund, Lars C Stolt, Aino Stolt Törnqvist, Olof Reichenberg, tf chef för Hagströmerbiblioteket Tomas Jansson, Sylvia Sagerlund och bibliotekarie Gertie Johansson. Foto: Magnus Bäckmark.

”BUKO” - vad vet du om J C Buser-Kobler?

Av Bengt Jansson.

Vid ett besök i Oslo för säkert mer än 30 år sedan gjorde jag, min vana trogen, besök på några olika antikvariat i syfte att försöka hitta något nytt och trevligt. Det är ju inte så ofta som man ramlar på något riktigt spännande med den metoden, men denna gång hade jag tur.

Man hade just fått in ett antal böcker och annat med anknytning till vad som givits ut av Norska exlibrisföreningen och denna samling (samtliga (?) årsböcker och diverse privattryck) har jag fortfarande kvar, och jag undrar ibland om jag kanske är ensam i Sverige om att ha dem?

Men det mest intressanta fyndet var en mapp innehållande ”60 Heraldiske Exlibris” av den schweiziske bokhandlaren och konstnären J C Buser-Kobler.

Mappens format är 25,0 cm bred, 32,5 cm hög och 5,0 cm djup. Mappen innehåller 60 märken som är klistrade var för sig på svarta kartongblad.

Bengt Jansson gjorde detta intressanta fynd vid ett besök på ett antikvariat i Oslo - mappen ”60 heraldiske exlibris” av J C Buser-Kobler. Mappen innehåller bland annat ett exlibris för Adolf Hitler och ett för Hitlerjugend i Basel, Schweiz.

Bo Berndal till minne

Av Bengt Rur.

Den internationellt kände bokkonstnären Bo Berndal lämnade oss för alltid den 16 maj 2013. Sedan början av 1980-talet var han medlem av Svenska Exlibrisföreningen och tillhörde under många år dess styrelse, samt efterträdde dr Ejnar Berg som redaktör för årsboken.

Bo Berndal föddes den 6 februari 1924 i Stockholm, växte upp i Stocksund samt bodde fram till sin död i Stockholm, senast i Bandhagen. Nyss fyllda tretton lämnade han skolan för att gå i lära på en bilverkstad. Utan att på något sätt misstrivas med bilarna valde han några år senare att sadla om och bli handsättare på Anderssons tryckeri i Vasastan. Sedan gick karriären spikrakt, självstudier och kurser, arbeten med nya typsnitt, bokomslag och exlibris, lärare i grafik, gestaltning och skönskrift på fackskolor, logotyper åt storföretag, grafik åt bankirer, reklam osv. Berndals insatser när tryckerihistoriska institutioner upprättades i Sandviken (Rosenlöfs tryckeri) och Stockholm (Tekniska muséet) blev av stor och varaktig betydelse.

Bo Berndal var en vänlig, generös, känslig, bildad och rask framåtmänniska. Man hade inte tråkigt i hans sällskap, däremot kunde man bli trött. Hans vitalitet gällde allt och kunde nog för oss som var av klenare psykisk konstitution kännas som drabbande.

En artikel om Berndal som exlibriskonstnär finns införd i SEF:s årsbok 1983/86.

Må han vila i frid och må det eviga ljuset lysa för honom.

Två exlibris för Bengt Rur utförda av Bo Berndal.

Fridén, Axel Wilhelm, 1902–1972, läkare, Västervik. Av Nils Jeppson. P2. KB.

Fridén, John Folke Valdemar, 1918–1986, fil kand, Borås, sist Uppsala. Ipse 1945. P1.

Fridén, Oscar och Ulla, Göteborg. Av Ruben Eldh. P1 i två färger.

Fridh, Lisa Margareta (Greta-Lisa), 1889–1977, teaterartist, sedermera gift Hultstrand, Ljungby. Av Wilhelm Bryde 1910. P1. SET nr 14, s 8. KB.

Fridholm, Axel Ragnar, 1881–1935, amanuens, Stockholm. Av Hjalmar Zacco. P1. Carlander IV, s 978. KB.

Fridlund, J M S, portier, Stockholm. 1) Ipse 1936. P1. Ägarnamn J Fridlund. 2) Ipse 1936. P1, två färgvarianter. Ägarnamn J M S Fridlund. KB.

Fridlund, Nils Oscar Teofil, 1883–1966, läroverksadjunkt, Växjö. 1) Av Nils Ekvall 1909. P1. Uggla. 2) Av N Lithner 1909. Åtta färgvarianter. Ägarnamn "Fridlund" (inget förnamn).

Fortsättning följer i nästa nummer av Exlibriscirkuläret!

Ekenäs tryckeri

När fil. dr Ejnar Berg var årsbokens redaktör trycktes den hos Ekenäs tryckeri. Den första i denna finska räckta levererades 1972, den sista femton år senare. Varför då Ekenäs i Finland? Jo, detta kom sig av att man var missnöjd med Emilia Olofssons boktryckeri på Söder. Hos finnarna kunde man glädja sig åt gott arbete till bra pris.

I början av januari 2013 meddelade tidningen Västra Nyland att tryckeriet skulle läggas ner och att personalen redan hade sökt andra anställningar.

B R

I ett medföljande prospekt omtalas att mappen är framtagen i första hand för att hjälpa upp ekonomin i samband med den 14:e internationella exlibriskon-gressen i Helsingör 1972, samt för att presentera en då ganska okänd konstnär (?) med på många sätt annorlunda märken. Prospektet omtalar också att mappen är "utsendt som privattryck i 7 exemplarer" och det exemplar som jag kom att köpa är nr 5 och har tillhört Thor Skullerud, Vikersund.

Exlibris för Adolf Hitler. Exlibriset är färglagt i svart, vitt, rött och gult.

information om denna, för mig, spännande mapp skulle jag verkligen uppskatta att få ta del av den.

*Vill du kontakta Bengt Jansson med anledning av den ovanliga mappen?
Du når honom på e-post bengan.jansson@telia.com eller adress Bandhagsvägen 11,
122 42 Enskede.*

De exlibris som presenteras är verkligen i en annan form och anda än vad vi är vana vid, mycket beroende på att konstnärens mest produktiva period var på 20- och 30-talen. Mest intressant för en samlare är naturligtvis att här finns exlibris för såväl Hitler som för Hitlerjugend Basel.

Om Hitler själv ägt eller beställt detta exlibris får väl vara osagt, men icke desto mindre så är det självklart kul att ha det i sin samling.

Är det någon av ärade samlar-kollegor som har ytterligare

Märke i boken. Märkt för livet.

Av Kristoffer Nilsson.

Antikvariat August på Drottninggatan i Stockholm har en förträfflig variant av värrea. Varje vecka sänker man priserna med tio procent och fyller hela tiden på med nya böcker. När rabatten är nere i sextio procent köper jag en samling japanska kortdikter. På pärmens insida sitter ett originellt exlibris vars namn verkar bekant. För länge sedan...

Jag gick en kurs i illustrationsteckning och lärare var den vänlige Björn Hinder, som tecknat i alla möjliga publikationer ända sedan Svensk Humoristisk Tidskrift på femtiotalet. Han ansåg mig tydligen lämpad att slå in på samma bana och gav mig därför adresserna till Metallarbetaren och Skogsindustriarbetaren samt ett ord på vägen: "det här är svårt att försörja sig på".

Exlibris för Ingemar Berglund.

Med tiden skulle jag inse att varningen var befogad, men det började bra. Två noveller och en dikt anförtroddes mig. Dikten, "Hemmasönerna", var skriven av Ingemar Berglund och förmedlade en ung mans underlägsenhetskänsla inför den välmående och kyrkliga lantliga överklassen.

Björn kände väl till poeten. Av honom och från flera andra håll fick jag veta att Berglund var en svårt alkoholiserad herre som brukade gå runt bland tidningarna och sälja texter. Ibland köpte redaktörerna dem för att de var bra, ibland av medkänsla. En facklig tidning intervjuade honom om hans förspillda liv och för att betona tragiken nämndes, indiskret nog, att han aldrig varit nära en kvinna.

Nu, mer än trettio år senare, står jag alltså här med en bok han satt sitt namn i. För det

Friberg, Sven Hugo Valfrid, 1889–1964, fil dr, Stockholm, sist Lidingö. Av Ingmar Lindkvist 1939. P2, 2 varianter. KB.

Friberg, Ulla, Danderyd. 1) Ipse, 1950-talet. Segelbåt, palett med penslar, ett par skridskor. 2) Ipse, 1960-talet. X3. Fisk.

Frick, Bertha och Ernst, 1884–, direktör, Stockholm. Av Bertil Kumlien 1949. C2.

Frick, Einar, disponent, Helsingborg. Av Jan Raneke 1946. P1.

Frick, Gunnar, pianostämmare, Helsingborg. Av Børge Elwi Carlson 1970. KB.

Frick, Nils Bernhard. Ipse. P1. Ägarens monogram.

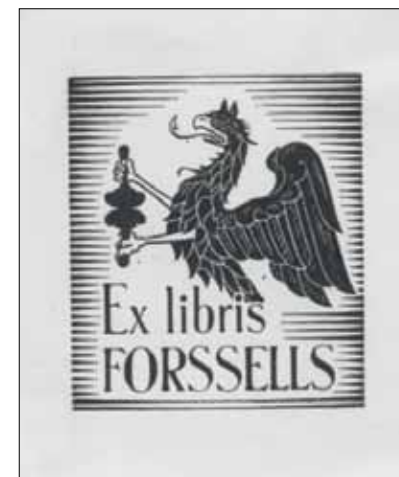
Frid, Gunnar, köpman, Stockholm. Av Pontus Lönberg. P1. Runsten, scout.

Fridborg, Paul (Pahl) Emanuel, 1895–1961, bokhandelsmedhjälpare, Stockholm. P1, 4 pappersvarianter. Lagerström (1943), fig 274. KB.

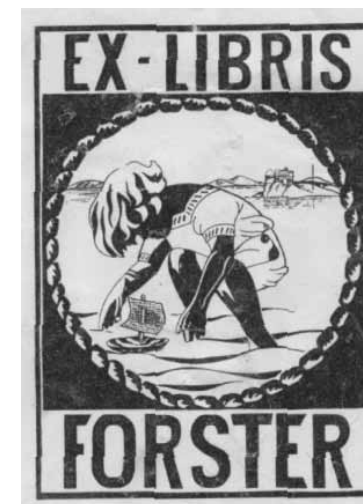
Frideborg, Anna. P1. Ugglan på kvist, måne.

Fridegård, Johan (Jan) Fridolf, 1897–1968, författare, Uppsala. Av Roland Svensson 1947. P1. Bautasten, texten därunder "Roland ritade exlibris till Jan" i runskrift. Cirkuläret 1998:1, s 3 f.

Fridell, Folke Ivar Valter, 1904–1985, författare, Lagan. Av A Björkman 1940. X3. Segelbåt.

Exlibris för Forssells boktryckeri i Malmö.

Exlibris för Lars Forster.

Freudenthal, A O. Blästämpel.

Freudenthal, Kåre, 1866–1938, tandläkare, Örebro.

Freudenthal, Erik Ragnar, 1869–1926, tjänsteman, Saltsjöbaden.

Freydberg, Michael, 1897–1952, direktör, Stockholm, sist Malmö. Stålstick. Vikingaskepp.

Friberg, Artur. Av Herbert Skarin. P2.

Friberg, Axel. P1. Träd. "Axelio Friberg Amicisque".

Friberg, Carl Olof, 1853–1930, kyrkoherde, Mofalla. Av E Wennerblad 1903. P2. KB.

Friberg, Anders Richard, 1850–1922, fil lic, Levene prästgård. Av E Wennerblad 1903. P2, Hasse W Tullbergs tryckeri. Carlander IV, s 966; Sjögren (1915a), fig 43. KB.

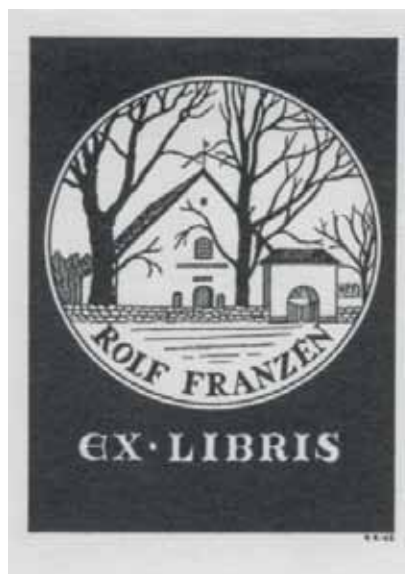
Friberg, Sixten Edvard, 1906–1981, jur stud, sedermera jur kand, 1:e byråsekreterare, Stockholm. Koppargravyr. KB.

Friberg, Sture, läkare, Kristianstad. Av Axel Olsson 1949. P1. Man fotograferande skelett.

Friberg, Sven, Göteborg. F i spegelmonogram.

Exlibris för Edvard F Franzén.

Exlibris för Rolf Franzén.

Artikelförfattarens illustration till Ingemar Berglunds dikt "Hemmasönerna".

måste vara han. Bildens motiv är ju detsamma som i dikten, en gosse med mössan i hand kröker rygg inför den kristna överheten. En situation så bestämmande för bokens ägare att han väljer att ha den som sitt signum.

Men det finns frågetecken. Berglund och hans livsöde stämmer inte med en person som har ett välordnat bibliotek med ett professionellt utförd bokägarmärke. Det är osignerat och ordet exlibris förekommer inte, kanske för att han tyckte det vore förmätet. Och vad betyder skorna på golvet?

Förr skulle det krävts detektivarbete i mantalslängder och sittningar på arkiv, men idag räcker det med en stund på nätet för att få klarhet i

Ingemar Berglunds biografi. Och fram träder en mycket mer sammansatt person än jag anat.

Han föddes i Färila i Hälsingland 1929 och hade en hård uppväxt i det skiktade bondesamhället där statarfolk och fattighjon inte var mycket värda. Men via folkhögskola kunde han ta sig in i journalistiken och var till en början framgångsrik. Han fick uppskattning för sina artiklar och gav ut flera diktsamlingar, en av dem på Bonniers. Reste så utomlands och bodde på olika ställen i Sverige. Men sedan kom han in i Stockholms bohemkretsar och det var då drickandet gick överstyr. Förmodligen hann de svåra minnena från uppväxten upp honom. Det handlar ju om ett femtiotal då man inte fick sakkunnig hjälp att bearbeta sådana problem.

En ytterligare komplikation var att Berglund var homosexuell, något som var straffbart under hans uppväxt. Man kan notera att i intervjun som gjordes på åttiotalet tyckte man synd om honom för att han aldrig haft en kvinna.

Hemmasönerna
hade kraftiga rötter
i hembygdens mylla
och överarmsmuskler
som vi andra avundades dem.
De hade sin givna
plats i kyrkokören
om också bara
för syns skull.
De tog helst
sin kvinna grannsocknes
gifte sig för präst
och födde duktiga hemmasöner
med rötterna djupt
i hembygdens mylla
och kraftiga överarmsmuskler.

Kyrkokören var alltid fulltalig.
Det vet jag som ibland
vikarierade för orgeltramparen.

Inte vågade han ens då påpeka
att han hade en annan läggning.
1985 lämnade han Stockholm,
bosatte sig i Östersund och avled
där 1992.

Glädjande är att man i Östersund
häromåret gjorde ett ambitiöst
försök att lyfta fram hans diktar-
gärning. Den ovan nämnda dikten
finns att läsa här intill med min
illustration på den förra sidan.

Artikeln är ursprungligen publicerad
på artikelförfattarens hemsida -
www.kristoffernilsson.se

Önskar du få medlemsinformation per e-post?

För att kunna ge våra medlemmar utökad information om vår verksamhet erbjuder vi nu även möjligheten att få medlemsinformation via e-post. Anmälan till våra e-postutskick sker genom att sända namn och e-postadress till föreningens sekreterare Micael Stehr, stehr@kth.se

Genom att du skickar in din e-postadress samtycker du till att den registreras hos Svenska Exlibrisföreningen.

De uppgifter som du lämnar kommer att behandlas i enlighet med den svenska personuppgiftslagen (PUL), som antogs den 24 oktober 1998, av Svenska Exlibrisföreningen i egenskap av personuppgiftsansvarig.

Uppgifterna kommer att behandlas ytterst konfidentiellt. De kommer inte att användas på något sätt som du inte har lämnat medgivande till. Svenska Exlibrisföreningen kommer inte att sälja, hyra ut, låna ut, handla med eller leasa ut adresser och uppgifter om våra medlemmar till någon part.

Fredriksson, Esther, lärarinna,
Stockholm. Av Eric Österdahl. KB.

Fredriksson, Evert, direktör, Stock-
holm. Av Herbert Lindgren. Initia-
ler E F i guld (utan ägarhamn).

Fredriksson, Ullabella och Torsten.
P1 i två färger. Initialerna U F T
över namnen.

Freese, K-A, 1879-1913, fabrikör,
Åby. Av Robert Lindberg. Stål-
gravyr. Kugghjul.

Freje, Ulla-Britta, 1922-, och
Kurt Henry, 1920-, kontorist,
Västra Frölunda. Av henne 1949.
P1. Notrad, blomma.

Frenckner, Paul, 1896-1967,
med dr, professor, Stockholm.
1) Av Nils Melander 1945. P10.
KB. 2) Stålstick. Svenska Läkare-
sällskapet hus.

Frendel, Hjalmar Nilsson, 1893-
1974, läkare, Landskrona. Ipse
1942. P1.

Frendin, Vilhelm Harald, 1891-
1960, läroverksadjunkt, Borlänge.
KB.

Frenell, Per Ove, 1911-1975,
rederitjänsteman, Göteborg.
Av Åke Brovik 1948. P1, 2 storlekar,
2 färgvarianter.

Exlibris för Margareta Fransson.

Exlibris för Bo Franzén.

expert vid Sveriges ångfartygs assuranförening, sist bosatt i Hovås. Av Ann-Charlotte Forster (hans dotter). P1. Pojke lekande med barkbåt. "FORSTER" (inget förnamn). Se bild sid 41.

Ny bit av registret: Fredholm-Fridlund

Fredholm, Johan (John) Oskar, 1875-1926, civilingenjör, VD för Finspongs metallverks AB, generalkonsul, Finspång. P2.

Fredlund, Berndt, affärsbiträde. Av Ragnar Albinsson 1942. P1.

Fredlund, Claes Ingmar David Percy, 1920-2005, Malmö. Två färger. Stiliserad skog, duva.

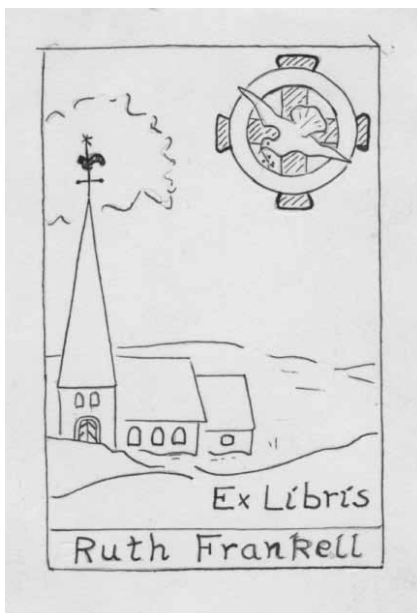
Fredlund, Erik Gustav Adolf, 1894-1952, direktör, Storängen, Nacka. Av Hans Norsbo 1943. C4. 2 färgvarianter.

Fredrikson, Erik, köpman, Nässjö. Av Carl-Gunnar Wictorin 1919. P1.

Fredrikson, Gunnar, 1907-, revisionssekreterare, Stockholm. Av Erik Idar 1947. SEF:s årsbok 1948, s 94. KB.

Fredrikson, Rolf. KB.

Fredrikson, Signe och Robert Verner, 1881-1954, direktör, Stockholm. P1. Brinnande fackla och monogram. KB.

Exlibris för Ruth Frankell.

Exlibris för Folke Fransson.

Generalregistret nu genomgånget till och med Fridlund

Av Magnus Bäckmark.

Generalregistret håller vi på att gå igenom, från A till Ö. Det rör sig om tusentals svenska exlibris och bokägarstämplor. Alla slags rättelser och tillägg är varmt välkomna och meddelas styrelseledamot Magnus Bäckmark, e-post magnus.baeckmark@swipnet.se eller till adress Svinningevägen 38, 184 92 Åkersberga.

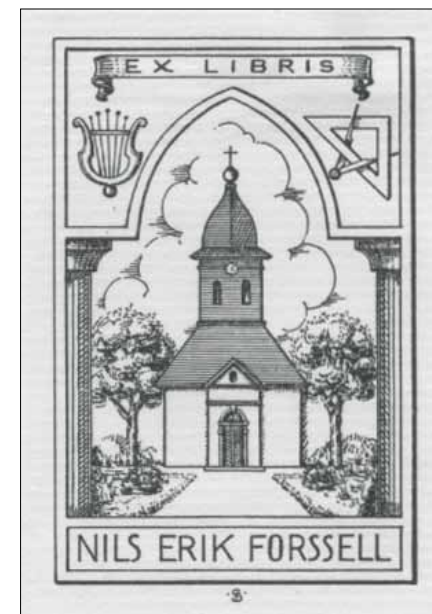
Nedan följer tillägg till den hittills genomgånna delen av registret. Tilläggen är meddelade av Olof Reichenberg, Danderyd.

Förut okända för registret

Forssell, NN. En man med ett hjul bakom ett tvåspann hästar. Se bild th.

Forssell, Nils Erik, 1912-1984, komminister i Björnekulla, sedermera kyrkoherde i Vallkärra, sist bosatt i Lund. Av Gösta Boström 1962. P1. En kyrka (vilken?), ovan till en lyra samt vinkelhake och passare. Se bild th.

Fougberg, Margareta. P1. En flicka liggande på mage på en sommaräng och läsande i en bok. Se bild sid 36.

Exlibris för Nils Erik Forssell.

Exlibris för NN Forssell.

Fougelberg, Tommy Kenneth, 1946–2006, Göteborg. En yin- och yangsymbol med logotyp (?) (bestående av sexhörningar /biceller) och symbol för kärnklyvning (?) inskrivna. Se bild th.

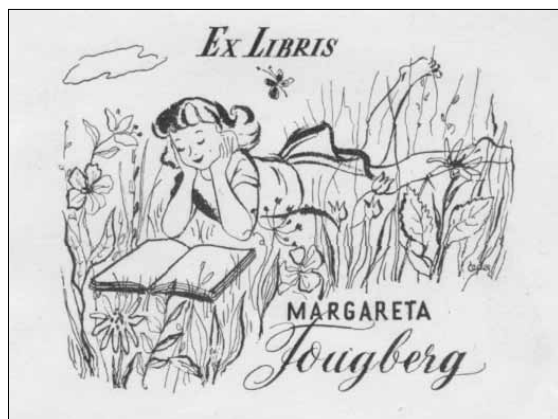
Fouquet-Sandström, Colibrine Eliane Muriel Antoinette, 1928–, Lund. Av Karl-Axel Pehrsson. S. En skalbagge på en blomma. Se bild sid 37.

Frank, M K. Av Jo Erich Kuhn 1965 (opus 10). P1. Ågarens hemstad Würzburg med Würzburgs och Frankens vapensköldar, samt framskymtande mellan förnamnsinitialerna en svensk flaggas konturer och en dauids-stjärna. Se bild sid 37.

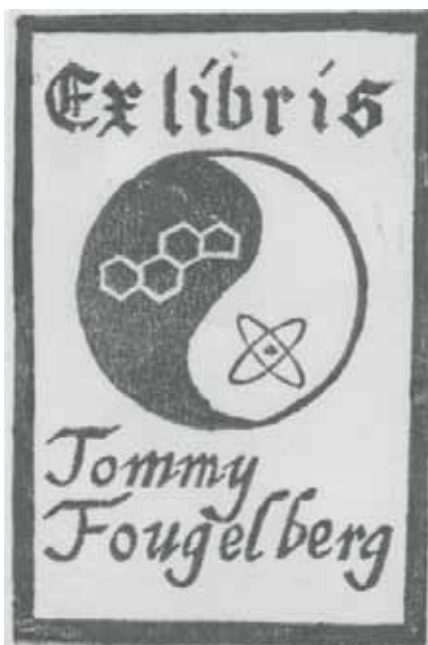
Frankell, Ruth Astrid, 1907–1991, Malmö. P1. En kyrka och diakon-symbol. Se bild sid 38.

Fransson, Folke Einar Albin, 1934–2008, Hovmantorp, sedermera Alvesta. Av Børge Elwi Carlsson 1985 (opus 634). X3. Trana. Se bild sid 38.

Fransson, Kerstin Margareta, född Ljungberg, 1937–2006, bibliotekarie, Hovmantorp (då hustru till ovanstående Folke Fransson), senare Växjö, sist gift Hägele (hette då Ljungberg

Exlibris för Margareta Fougelberg.

Exlibris för Tommy Fougelberg.

Hägele). Av Børge Elwi Carlsson. X3. Ett ljus i en ljusstake på en bok framför en katt. Se bild sid 39.

Franzén, Bo Sigvard, 1941–, skeppsarkitekt, Lund, sedermera Mariefred. Av Bo Berndal 1991. P7. En man sittande på en stol och hållande en skeppsmodell i handen, under Karlavagnens stjärnbild, allt i antik grekisk vasnmålningsstil. Se bild sid 39.

Franzén, Frans Edvard Emanuel, 1902–1983, fil kand, folkskollärare, Torsås. Av B H (oidentifierad) 1933. X3. Jordklotet under Orions stjärnbild, hammare, uppslagen bok. "DENNA BOK NO TILLHÖR EDVARD. F. FRANZÉN". Se bild sid 40.

Franzén, Rudolf (Rolf) Elis Gabriel, 1911–1996, kyrkoherde i Helgesta, sist bosatt i Flen. Av Rolf Rundström 1962. P1. Helgestads kyrka. Se bild sid 40.

Kompletteringar

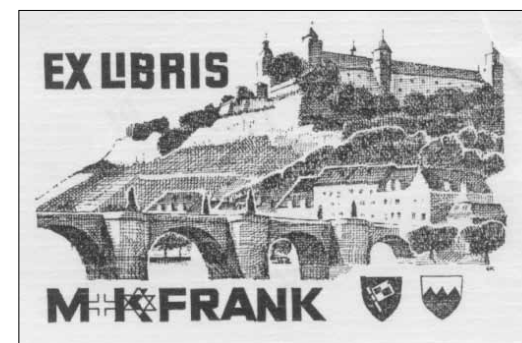
Sådant som tillagts till registerposterna är nedan kursiverat.

Forsells (boktryckeri), Malmö. Av Sixten Nilsson. En uppstigande grip med två färgbollar, från boktryckarevapnets hjälmprydnad. Se bild sid 41.

Forster, Lars Gunnar Teodor, 1917–2006, civilingenjör, fartygs-

Exlibris för Colibrine Fouquet-Sandström.

Exlibris för M K Frank